

Slovenski dom

Stev. 166.

V Ljubljani, ponedeljek 24. julija 1939

Leto IV

Presenetljiv sporazum med Anglijo in Japonsko v Tokiu

Anglija je Kitajsko prepustila Japoncem

London, 23. julija. Pripravljalna pogajanja med Anglijo in Japonsko za ureditev spornih vprašanj na daljnem Vzhodu so se končala s tem, da je Anglija ustregla vsem pogojem, katere je za začetek rednih pogajanj stavila Japonska.

Ti pogoji so:

1. Angleška vlada mora priznati sedanje stanje v tistih predelih Kitajske, kjer trajajo vojaške operacije v velikem obsegu.

Slovenec, tujski legijonar, pripoveduje: Beg iz Tujske legije

»Prijetelj in znanci so me velikokrat prosili, naj bi napisal poročilo o svojih skusnjah in prigodah po Afriki in pa kako sem potoval skozi Evropo v tujsko legijo. Precejšnja je ta dogodivščina, v njej je veliko nevarnosti ko sem odhajal, nisem imel več ko 17 let. Toda preživel sem take trenutke, da jih ne bom pozabil nikdar več, pa naj bi živel sto let.

Ne znam in ne maram pripovedovati svojih prigod v blestemem slogu. Rad bi vam jasno in preprosto predložil življenje v legiji, kakor sem ga sam poskusil. V to opisovanje bom vključil tudi romanje po Evropi, preden sem stopil v legijo.

Z opisom bi rad pokazal razliko med romantičnimi sanjami o legiji in med resnico. Rad bi odvrnil tiste, ki se vedno silijo v puščavo, v Afriko, v legijo, a ne vedo, kaj jih prav za prav čaka tam. Legija je zadnje zavetišče ljudem, ki so opravili z življenjem in beže pred njim in pred samim seboj. Naj ne bi noben Slovenec toliko pretrpel, kakor sem jaz in kolikor trpe tisti Slovenci, ki jih še vedno veže tudi neizprosni, kruti zakon legije. Oni mislijo kakor jaz: ko bi bil vedel, kaj me čaka v puščavi, ne bi nikdar videl legije.

Ko prebiram te zapiske, ki pojdejo čez kratko v javnost in se spominjam vse nazaj, ne morem verjeti, da je vse to bilo res in da sem vse preživel. Ne morem verjeti, da sem že dve leti iz legije, doma — prost. Še v sanjah nimam miru. Vedno znova mi vstajajo pred očmi dnevi trpljenja, puščava, njene strahote in prividi iz blazno razpaljenih dni. Kolikokrat imam v premišljevanjih občutek, da se bom zdaj znal spet v Kolomb-Becharju, ali na težkih pohodih, po pesku in na begunski poti iz Ksares-Souka v Marseille.

In potem nezno potovanje na stari portugalski ladji »Quena«, kjer sem trpel ko žival in se tresel v neprestanem strahu, da me bodo v Marseillu za plačilo ovadili kot slepega potnika. Če bi se to zgodilo, kaj potem? Zapor, vojno sodišče, pot nazaj... Toda vseeno sem bil tedaj srečnejši kot v legiji. Vse sem bil pripravljen trpeti, da bi le spet kdaj videl zelena pobočja Golovca, polje okoli Ljubljane, domovino... Leta 1935, septembra sem podpisal v Marseillu pogodbo, s katero sem se prodal za pet let legiji. Pogodbo, katere nisem mogel držati. Vse, kar sem doživel, hočem točno, brez pretiravanja opisati, tako kakor je pač bilo; nič bolj črno ali ublažujoče kakor je bila resnica. Moja zgodba, živeta in pisana od mladega Slovenca, bo vsaj toliko zanimiva kot neštete tuje pripovedi o legiji. In vsaj toliko resnična...

Šest mesecev sem bil kot legijonar pri bojih v Arbalu, zadnjih, s katerimi je Francija mirila Kabile na ozemlju Tifalalet. Zatem je prišlo delo v pustem visokem Atlasu, kjer smo delali ceste in pripravljali zemljo za naseljene, ki bodo uživali vse blagoslove Maroka, za osvoboditev katerega je umirala legija. Povedal bom, zakaj sem pobežal in zakaj sem prišel v ječo v Kolomb-Becharju, kar je močno pospešilo moj beg iz legije.

Povedal bom, kako so me begunca nazadnje v Marseillu prijeli, me čez nekaj dni pripeljali iz zapora pred komandanta trdnjave Saint Jean, v kateri sem pred vstopom v legijo podpisal pogodbo, in kako so mi nazadnje, po vsem trpljenju in čakanju pokazali list, na katerem je pisalo, da sem prost puščave in legije...

Sedem dni po mojem begu je prišel odlok, da sem svoboden in rešen vseh obveznosti do legije, ker sem mladoleten. Zavaliti se imam za rešitev materi, ki je reva poskusila vse, da bi me rešila iz legije.

Svojemu pripovedovanju bom dodal vrsto slik, ki jih je naredil moj dobri tovariš v legiji, Slovenec Rajej iz Šmarja pri Jelšah. Te slike, velikokrat posnete v nevarnosti in v žalostnih okoliščinah, bodo morda še zgovorneje ko moja beseda pripovedale o tem, kaj je legijonarjevo življenje in kaj je

Beg iz tujske legije.

Tako se glasi uvod k napeti, pisanih, žalostnih in pretresljivih dogodkov ter izvirnih slik polni pripovedi tujski legiji ter begu iz nje, katero je napisal mlad slovenski fant Lojze Patler in ki jo bo naš list začel pod naslovom:

»Beg iz tujske legije«

prinašati prih. ponedeljek. Opozarjamo zlasti naročnike in bralce naše ponedeljske izdaje na to svojevzno delo, prvi popolni z živimi slikami poživljeni slovenski prikaz življenja v sloviti tujski legiji.

2. Priznava Japoncem pravico, da lahko ukrepejo na Kitajskem vse potrebno, kar se tiče varnosti in zagotovitve javnega reda v osvojenih pokrajinah.

3. Anglija se odreka vsem akcijskim, ki bi mogle biti škodljive za Japonsko in koristiti Kitajcem.

4. Anglija ne bo sprejela nikakih sklepov in izvedla ničesar, kar bi moglo ovirati izvedbo japonskih načrtov na Kitajskem.

5. Angleška vlada priznava upravičenost japonske politike in njenega udejstvovanja na vsem Kitajskem.

V tem pripravljalnem sporazumu se je Anglija odrekla vsaki pomoči za Kitajsko, katero je dozdaj močno podpirala z denarjem in z orožjem. Brez njene pomoči se bo Kitajsko le težko uspešno upirala japonskemu pritisku.

Da je Anglija sprejela te daljnosežne japonske zahteve, je treba iskati razlog v dejstvu, da se noče in ne more spustiti danes, ko grozi spopad v Evropi, v vojno na daljnem Vzhodu, zlasti

še, ker ni računati na takojšnjo pomoč Združenih držav. Po drugi strani upa Anglija, da bo s tem velikim popuščanjem pridobila Japonsko, da ne bo sklepala vojaške zveze z Italijo in Nemčijo in ne bo z nastopanjem na daljnem Vzhodu olajševala njenih akcij v Evropi. Tretji razlog za ta presenetljivi angleški umik pa je v tem, da hoče Anglija s popuščanjem do Japonske pritisniti na Sovjetsko Rusijo, ki s vedno novim izsiljevanjem zavlačuje sklep politične in vojaške zveze med Anglijo, Francijo in Sovjeti.

S tem sporazumom je vojna na daljnem Vzhodu bržčas stopila v novo, odločilno razdobje.

Besedilo sporazuma, ki je bil podpisan snoti v Tokiu med japonskim zunanjim ministrom Arimoto in angleškim poslanikom Craggjem, bo hkrati razglašeno jutri v Londonu in v Tokiu. V angleški poslanski zbornici bo sporazum prebral predsednik vlade Chamberlain in bo navedel tudi razloge, ki so Angliji narekovali sprejetje tega sporazuma, da bi lahko potem nanovo zagotovila spoštovanje svojih pravic na daljnem Vzhodu, kar ga je pod japonsko oblastjo.

Vesti o novem angleškem načrtu za zagotovitev miru v Evropi:

250 milijard posojila za nemško gospodarstvo

London, 23. julija. Nekateri angleški listi so včeraj in danes prinesli senzacionalne vesti o novih predlogih za sporazum med Anglijo in Nemčijo. Nemškemu gospodarskemu strokovnjaku dr. Wohltatu, ki se že nekaj časa mudi v Londonu, naj bi bili angleški politični in gospodarski zastopniki predložili obsežen gospodarski načrt, ki bi služil lahko kot podlaga za zagotovitev miru v Evropi. Nemčija bi se morala po tem načrtu odreči orožju kot sredstvu za reševanje političnih vprašanj, obvezati se, da bo omejila oboroževanje in dovolila nadzorstvo nad oboroževanjem. Če bi sprejela te pogoje, bi Anglija bila pripravljena dati veliko posojilo za njene gospodarske potrebe in bi bila pripravljena razpravljati z njo o vprašanju surovin in o kolonijah. Nemčija naj bi po tem načrtu dobila dolgoročno posojilo v znesku milijarde funtov sterlingov (250 milijard dinarjev), največje posojilo, ki je bilo kdaj dano kaki državi.

Dr. Wohltatu so sporočili, da ta načrt za zdaj še ni našt angleške vlade, da pa lahko postane, če bi Nemčija hotela.

V krogih angleške vlade priznavajo, da so se pri razgovorih med dr. Wohltatom in zastopniki angleške vlade pokazale možnosti za pomiritev sedanje evropske napetosti na mirnem način. Po nekaterih vestih bi utegnili že v kratkem priti do rednih diplomatskih posvetovanj med obema državama.

Angleški tisk veliko razpravlja o teh vprašanjih in pravi, da je bila nemška izjava zaradi Gdanska dana zato, da bi pokazala, da je tudi Nemčija pripravljena se pogajati, če ji Anglija ustreže v njenih najvažnejših zahtevah. Če Nemčija ne želi vojne zaradi Gdanska, je tudi druge države ne žele. Če je Nemčija s tem hotela pomiriti napetost v Evropi, je treba njen korak pozdravljati.

Izredne odredbe za utrditev in oborožitev Gdanska

Vsi prebivalci morajo na zahtevo dati oblastem na razpolago vse svoje premoženje

Varšava, 23. julija. Uradni list svobodnega mesta Gdanska prinaša senatni odlok, po katerem sme policija v Gdanku od vsakega moškega in ženskega državljanca zahtevati, da sodeluje pri raznih delih za splošno korist. Vsak prebivalec Gdanska mora dati oblastem na razpolago vse svoje premoženje in nepremično imetje brez odškodnine za kakršenkoli čas. Te izredne odredbe so v zvezi s pospešenim utrjevanjem ter militarizacijo Gdanska in njegove okolice.

Policija v Gdanku je danes prejela deset poljskih študentov, češ da so nedovoljeno prekočali mejo. Aretirali so tudi poljskega železničarja, ker je imel pri sebi dva poljska lista, ki sta v Gdanku prepovedana.

Na pet mesecev je bil obsojen drugi poljski železničar, ki je zaničljivo vzklikal med spredovod narodno socialistične mladine in ni hotel pozdravljati z vzdignjeno roko.

Minister Snoj govori o moči gasilstva v Sloveniji

Gasilska organizacija šteje samo v Sloveniji 960 čet in čez 30.000 članov

Kranj, 23. julija. Kljub ne prav lepemu vremenu je bilo danes v Kranju zelo živahno. Za današnji dan je bil napovedan velik župni zlet gasilcev, na katerega so poslale svoja številna zastopstva vse gasilske čete z Gorenjskega. Na tej prireditvi, ki se je udeležil poleg številnih drugih odličnikov tudi minister g. Snoj, se je zbralo okoli 3000 ljudi. Glavna točka je bil nastop, pri katerem so sodelovali člani gasilskih čet, samarijani in naraščaj. Nastopili so na prostoru »Planinec«. Po nastopu so gasilci za vajo zažgali leseno stavbo in nato požar brž pogasili.

Po nastopu je imel najprej lep govor starešina župe Pavel Japelj iz Smlednika. Po njegovem govoru so bila podeljena odlikovanja 19 gasilec. Nato pa je spregovoril minister g. Franc Snoj, ki je med drugim dejal:

»Pravkar smo bili priča javnemu nastopu kranjske gasilske župe. Podobne nastope gasilskih žup smo videli tudi že v drugih krajih Slovenije in nedeljo za nedeljo. Slovenski gasilci se s takimi nastopi pripravljajo na jugoslovanski gasilski kongres, ki bo avgusta v Ljubljani. Gasilski kongres je že v svojih pripravah dal pobudo za nov razmah in novo delo naših čet.

960 čet šteje naša organizacija samo v Sloveniji. Na vsako slovensko občino odpadejo povprečno tri gasilske čete. Nad 30.000 članov je v Sloveniji. Vsak 36 Slovenec je gasilec. V prav vsako slovensko občino, faro, v vsako slovensko vasico seže naša organizacija. Zato pa je naša najvažnejša naloga v bodoče, da vsem tem desetstotem naših članov damo tudi nekaj za duha.

Za Slovence gasilce je ta kongres še posebej važen. Gasilci iz vse naše države bodo prišli k nam, da nas vidijo, da vidijo našo moč, disciplino, našo organizacijsko sposobnost. Vse delo in odgovornost za uspeh kongresa leži na ramah slovenskih gasilcev. Iz dosedanjih prijav vidimo, da je gasilstvo pravilno razumelo pomen in namen gasilskega kongresa. Samo iz Slovenije je prijavljenih že nad 10.000 članov, 1000 naraščajnikov, mnogo samarijanov in nad 1000 narodnih noč.

Gasilski kongres bo tudi mogočna manifestacija naše državne misli in državne skupnosti. Naše gasilske čete bodo v dnevih kongresa korakale z gasilskimi četami s Hrvaškega, Bosne in drugih delov države. Manifestirale bodo za gasilsko idejo, za ljubezen in bratstvo, manifestirale bodo tudi za močno in složno Jugoslavijo, manifestirale bodo za našega kralja Petra II. in kraljevski dom. Te manifestacije bodo izpričale bratsko sožitje Slovencev, Hrvatov in Srbov, izpričale ljubezen do naše lepe, močne in složne Jugoslavije, bodo našim sosedom in vsemu svetu pokazale našo slogo in vsem našo moč.

Zastopstvo naše vlade na kongresu Kristusa Kralja

Ljubljana, 23. julija. Kraljevsko vlado bodo na Kongresu Kristusa Kralja zastopali naslednji ministri:

Dr. Viktor Ružič, pravosodni minister, ki bo zastopal predsednika vlade Cvetkoviča.
Dr. Miha Krek, gradbeni minister.
Franc Snoj, minister brez listnice.
Ante Maistrovič, minister brez listnice.

Seja vodstva JRZ

Belgrad, 23. julija. Danes ob 19. do 21. je bila seja predsedstva glavnega odbora JRZ. Sejo je vodil predsednik glavnega odbora Dragisa Cvetkovič, predsednik vlade. Prisostvovali so ministri Kulenović, dr. Krek, Tomić in Pantić, od senatorjev je bil navzoč Franc Smodej, od poslancev pa Mimitrij Mirković. Na seji so razpravljali o tekočih poslih, o delovanju stranke in o organizacijskih potrebah.

Zahtevajte povsod naš list!

Spremlstvo papeževskega legata Hlonda med kongresom

Ljubljana, 23. julija. Kardinalu Avgustu Hlonda, papeževemu legatu za kongres Kristusa Kralja v Ljubljani, je od Svete stolice med bivanjem v Ljubljani dodeljeno naslednje spremlstvo:

1. prelat dr. Matija Slavič.
2. prelat Stanislav Janasik, avditor Rotae Romanae.
3. Mons. Nikodem Medlewski, ceremonijar.
4. g. Anton Baranijak, tajnik.
5. g. Boleslav Filipiak, kardinalov kaplan.
6. Janez Slawski, papeški komornik.
7. go. Tomislav Pracny, vitez reda sv. Silvestra.
8. grof Peter Antamoro od papeške plemiške garde.
9. gosp. Sigmund Dziembowski, komornik kardinala.

Vesti 24. julija

O gospodarski pogodbi med Španijo in Nemčijo, ki naj bi jo bili podpisali med bivanjem dr. Wohltata, nemškega strokovnjaka za trgovske pogodbe v Madridu, piše glasilo nemškega ministristva »Der deutsche Volkswirt«, da je dr. Wohltat že dobil med svojim obiskom zelo jasno sliko o sedanjih španskih gospodarskih možnostih, žal pa ni sklenil nobenega sporazuma.

Do hudih narodno-socialističnih demonstracij proti dunajskemu kardinalu Ionitzerju je prišlo v več avstrijskih krajih, kamor je kardinal prišel birmat Bolgarski kralj Boris bo v kratkem zasebno obiskal Francijo in Anglijo. Njegov obisk je pripravil z gospodarskimi razgovori predsednik bolgarske poslanske zbornice Mošano, ki je včeraj dopotoval po večdnevem bivanju iz Anglije v Pariz.

S propagandnimi pismi Angleža Kinga Halla se bavi tudi uradno glasilo italijanske vlade »Giornale d'Italia« ter imenuje te angleške poizkuse neumne; ostro pa zavrača tiste odstavke v King Hallovih pismih, ki so žaljivi za italijansko vojsko. King Hall dopoveduje med drugim Nemcem, da italijansko vojaško zavezništvo pač ni veliko vredno.

Mussolinijev sklep o odpravi veleposelstva na Siciliji, s čimer bo rešeno eno najbolj perečih socialnih vprašanj v današnji Italiji, je revno prebivalstvo na Siciliji pozdravilo z velikim navdušenjem. V tujini pa navajajo ta načrt kot dokaz, da Italija ne misli na vojno, če se pripravlja na izvedbo takih ogromnih del, ki bodo zahtevala ogromne denarje.

Sv. oče Pij XII. je te dni sprejel salzburskega škofa dr. Weitzla, kateremu so nemške oblasti kot nasprotniku narodnega socializma prepovedale bivanje na škofjskem sedežu.

Švicarsko sodišče v Zürichu je obsodilo na poldrugo leto ječe voditelja švicarskih narodnih socialistov dr. Zanderja, češ da se je bavil z nedovoljeno propagando in z zbiranjem vojaških in političnih vestí za neko sosedno državo.

Vojski in častniki bivše albanske vojske so danes v Tirani med velikimi slovesnostmi prisegli zvestobo italijanskemu kralju. Prisegi je prisostvoval državni podtajnik v vojnem ministertvu general Pariani.

Anglija ni nikdar zaprla vrat za pogajanja in je vedno pripravljena pametno razgovorjati se, tako se glasi uradno sporočilo angleške vlade z ozirom na vesti o načrtu za posojilo Nemčiji. V Trstu so bile danes velike slovesnosti na čast prostovolcem, Tržačanom, ki so padli v španski državljanski vojni.

Romunski kralj Karol je iz Kostance odpotoval za 10 dni na križarjenje po vzhodnem delu Sredozemskega morja. Pravijo, da bo pri tej priliki obiskal nekaj grških pristanišč in se tam sestal z vodilnimi grškimi osebnostmi ter se razgovarjal o sodelovanju med obema državama.

Vse premoženje, zaplenjeno slovaškim Judom bo morala slovaška vlada izročiti Nemčiji, ki utemeljuje svojo zahtevo s tem, da so se ti judje prejšnje čase vedno izdajali za Nemce in nikdar za Slovence.

Velike vaje angleške kopne vojske so se začele snoti. Pri vajah sodeluje 13.000 mož.

Nemška izjava o mirni poravnavi spora glede Gdanska naj spravi v dobro voljo Anglijo ter pridobi časa za Nemčijo, da bi se lažje pripravila na uspešno izvedbo svojih političnih načrtov, sodi Nemčiji neprijazni del francoskega tiska.

Francoska vojska je odšla iz Aleksandrette

Ankara, 23. julija. Po vsej Tučiji so se danes začele velike slovesnosti ob priključitvi pokrajine Aleksandrette Turčiji. Danes je namreč francoska vojska zapustila Aleksandretto, s čimer sta mesto in pokrajina tudi dejansko prešli pod turško oblast. Pri odhodu francoskih čet je prišlo do navdušenih manifestacij za francosko-turško prijateljstvo. Več desetstotih ljudi je prisostvovalo vkrcavanju francoske vojske. Slovesnosti v proslavo tega dogodka bodo trajale tri dni.

Resni spori med španskimi voditelji

Pariz, 23. julija. Iz Španije prihajajo nasprotujoča si poročila. Govorijo, da je general Queipo de Llano, ki je bil včeraj v Burgosu, odpotoval v Francijo. Odločujoči španski krogi pa izjavljajo, da general Queipo de Llano ni prekoračil španske meje. Hkrati trdijo, da je bil general Jagne zadržan v Madridu, ko je hotel odpotovati. Notranje ministristvo je prepovedalo vse manifestacije in zborovanja. Vse kaže, da je med najbližjimi sotrudniki generala Franca in pristaši generala Queipa de Llana in še nekaterih drugih znanih osebnosti prišlo do razkola zaradi vprašanja, kakšna bodi nova ustavna ureditev Španije. Večina najbožjih Francovih sodelavcev nasprotuje kakik vojaški zvezi Španije z Italije in Nemčijo, kakor jo zahtevajo falangisti z ministrom Sumerjem. Med falangisti in marksisti je zadnje čase prišlo do spopadov in pobojev.

Kongres Kristusa Kralja

od 25. do 30. julija 1939

Ljubljana od sobote čez nedeljo

Torek, dne 25. julija

Zahteva časa: Krščanski prepoved

- 18 Začetek kongresa v stolnici. »Priredi sveti Duh«. Začetni govor: predsednik kongresa Kristusa Kralja škof dr. Gregorij Rožman, Blagoslov.
- 20 Slovenski začetek kongresnih zborovanj v Uniju. Govori kanonik dr. Mack Friderik, Luxemburg (francosko in nemško).

Sreda, dne 26. julija

Predmet zborovanja: Verski prepoved.

- 7 V stolnici maša s pridigo v francoskem jeziku.
- 9-12 I. študijsko zborovanje v Uniju: »Bistvo in cilj verskega prepoveda«. Referent: župnik dr. Laros, Koblenz, Stolzenfels (nemško). Koreferent: dr. Viktor Korosec, univ. prof., Ljubljana (slovensko). Razgovor po jezikovnih skupinah.
- 15-18 II. študijsko zborovanje v Uniju: »Sredstva in pota verskega prepoveda«. Referent: P. Pellegrino S. J. Rim (italijansko). Koreferenti: generalni vikar Quenet, Pariz (francosko), dr. Andrej Richard, Pariz (francosko).
- 19.30 Večerne pobožnosti po cerkvah.
- 20.30 V veliki dvorani hotela Union govori kanonik dr. Anton Sancho, Mallorca: »Živel Kristus Kralj!« (francosko).

Četrtek, dne 27. julija

Predmet zborovanja: Npravi prepoved.

- 7 V stolnici maša s pridigo v poljskem jeziku.
- 9-12 III. študijsko zborovanje v Uniju: »Vzgoja novega npravnega rodu«. Referent: pom. škof Rogerij Beaussard, Pariz (francosko). Koreferent: direktor Tadej Galdynski, Poznanj (poljsko).
- 16-18 IV. študijsko zborovanje v Uniju: »Krščanska vest v javnem življenju«. Referent: nadškof dr. Josip Ujčić, Belgrad (hrvatsko). Koreferenti: P. Ledit S. J. Rim (italijan.), mons. dr. Nicolas Pfeiffer, kanonik, Košice (latinsko).
- 19.30 Večerne pobožnosti po cerkvah.
- 20.30 Koncert slovenskega nabožnega pesmi v frančiškanski cerkvi. Priredi glasbeno društvo »Ljubljana«.

Petek, dne 28. julija

Predmet zborovanja: Svet za Kristusa!

- 7 V stolnici maša s pridigo v italijanskem jeziku.

- 9-12 V. študijsko zborovanje v Uniju: »Laik v cerkvi«. Referent: univ. prof. Swiezawski, Lwow (poljsko). Koreferent: Hans Wirtz, Luzern (nemško).
- 15-17 VI. študijsko zborovanje v Uniju: »Sodelovanje laikov pri verskem prepovedu«. Referent: P. Bangha S. J., Budimpešta (nemško). Koreferent: dr. Žitko Stanislov, odvetnik, Ljubljana (slovensko). Na glavnem kolodvoru sprejem papeževoga legata, Njeg. Emin. kardinala dr. Avgusta Hlonda, nadškofa gneznsko-poznañskega, primasa Poljske.
- 20.30 Slavnostno zborovanje v Uniju.

Sobota, dne 29. julija

- 8 Mladinska pobožnost na Stadionu.
- 9 Zborovanje KA za inteligenco v Delavski zbornici.
- 10 Zborovanje narodnostnih skupin po raznih dvoranih. — Slovensko zborovanje v dvorani Uniona.
- 15.30 Sklepno študijsko zborovanje v Uniju. Poročilo o delu študijskih dni, objava in sprejetje resolucij.
- »Igra o božjem kraljestvu« na Stadionu. Po koncu igre na Stadionu pete litanije Matere božje.

Nedelja, dne 30. julija

- Polnočnice po cerkvah.
- 9 Na Stadionu pontifikalna maša s pridigo.
- 14 Sprevoz katoliških organizacij na Stadion. Poziv zastopnikov narodov na bratsko sodelovanje v kraljestvu Kristusovem. Prenos Najsvetejšega iz župne cerkve sv. Cirila in Metoda na Stadion. Pete litanije Srca Jezusovega, posvetitev, zahvalna pesem, blagoslov in Povod Boga.
- Najlepša in najveličastnejša slika na kongresu bo gotovo sprevoz katoliških organizacij, ki se bo razvil v nedeljo, 30. julija, popoldne na zaključni dan kongresa po ljubljanskih ulicah. Sprevoz sam bo dokaz tega, kar mislimo, hočemo in zahtevamo katoličani v kraljestvu Kristusovem. Vse organizacije, ki so v sprevozu navedene, naj si štejejo v svojo veliko čast, da bodo smele v sprevozu javno nastopiti in pred vsem svetom neustrašeno izpričati svojo vero in vdanost Kristusu Kralju.

Druge prireditve na kongresu

1. Razstava o komunistični propagandi v Španiji v dvorani Akademskoga doma, Miklošičeva 5.
2. Razstava sodobne cerkvene umetnosti pri uršulinkah.
3. Duhovni koncert v cerkvi sv. Petra. Prireja radiofonska oddajna postaja v Ljubljani.

Sele ponoči je mesto prav ožvelo

Zvečer se ni dalo zaspati. Kdor je legel ob navadnem času, se je moral prekladati s strani na stran, spalec se ga ni hotel lotiti. Drogi so zvečer posedali doma in se menili, tretji so se odpravili v mesto — teh je bilo največ. Zlepa še ni bila Ljubljana tako živahna ponoči kakor sredi dneva. Zlasti vrtovi, kjer igra godba in kjer se najde tudi kaj dobrega za pod zob — jedajo in pijačo — so bili do kraja zasedeni. Ponekod so napravili kar prave družinske »odprave« v mestu. Šum in vselo življenje se dolgo časa nista mogla poleči.

Proti večeru se je tudi pokazalo, da je čez dan prispelo v naše mesto izredno mnogo gostov. Domačinov in tujcev. Človek bi mislil, da je prišel v kakšno mednarodno letovišče, toliko različnih jezikov je lahko slišal. Po ulicah so stali avtomobili inozemskih znamk in oznak — toliko jih še zlepa ni bilo. In že ponoči so pridržali veliki avtobusi s »pomorskim« izletnikom od vseh štirih vetrov. Zlasti mnogo je bilo Nemcev, pa tudi Italijanov. S Primorja pa so se tudi vrnile močne skupine hrvatskih in srbskih letoviščarjev. Prišla je tudi precej velika družba češkoslovaških izletnikov, ki so bili v Kuparici tam pri Dubrovniku. Le po malem je z rastočo nočjo življenje plaknelo. Tiste, ki so se še obotavljali in premišljevali, ali bi se odpravili domov v posteljo, pa je ob 11 po noči preplaknil dež. Najprej je padlo nekaj nedolžnih kapljic — bliskalo se je pomalem že ves večer tam na laški strani — potem pa se je vilo in grom je nejevoljno zagodral. Ploha se je razganjala z vedno večjo silo. Kar naglo je mesto postalo mirno, ceste prazne in lokali tudi.

Deževna poletna nedelja

Današnja nedelja je bila pusta, črna, oblačna. Presneto so se vrteli tisti, ki so se včeraj veselili, kako se bodo danes lepo kopali in sončili. Dež in oblačno nebo sta jim temeljito prekrizala račune. Pa tudi tisti, ki se jim je včeraj kljub nezgodni vročini hotelo hoditi na gore, ker so računali z lepim vremenom, so enkrat potegnili krajšo slamico. Dodobra premočeni so se noči vračali. Drugi, previdnejši, in »kopalec«, so ostali doma, kjer so si popoldne pokrajšali kakor so že vedeli in znal — po starem sporodu seveda: z obiski, z zmernimi sprehodi, s kozarcem vina v veseli družbi, s kinom in s kavarno. Popoldne se je dvakrat, trikrat z zahodne strani ponudilo sonce, pa se je kmalu spet preplašeno skril.

Razporeženje pred kongresom

V mestu vse kaže, da nas en sam dan še loči od kongresa Kristusa Kralja. »Skoraj v slednji ložbi je lep, velik kongresni plakat, ponekod pa so lastniki tudi aranžirali razstavljalna okna v smislu prihodnjih slovesnih dni. Zlasti okusno je opremila svojo izložbo trdnja Jeločnik & Simončič tam pred škofijo. Ob Kristusovem kipu in križu so simboli: pšenica, vinska trta in bršljan, izložba pa je uokvirjena z aranžirano državno in papeško zastavo. Zvečer pa je izložba lepo razsvetljena z močnimi žarnicami. — Danes je bilo v mestu opaziti tudi že prve udeležence, ki so prišli iz oddaljenih slovenskih krajev. Prispela pa je tudi še skupina prvih inozemskih udeležencev. So to jezuitje, ki so prišli iz Rima ter prinesli s seboj tvarino za razstavo o komunistični propagandi in delu v Španiji. Ta razstava bo že v

prihodnjih dneh — v okviru kongresa Kristusa Kralja — odprta v Akademskem domu na Miklošičevi cesti. Skupino, ki je prišla iz Rima v Ljubljano, vodi p. Ledit S. J., urednik katoliškega informativnega lista »Letres de Rome«. P. Ledit je takoj po končani španski državljanski vojni odšel v Španijo, kjer si je na lastne oči ogledal vse grozote in razdejane ter se vrnil z veliko tvarino, z brošurami, letaki, lepaki in fotografijami. Vse to bo zdaj razstavljeno v Akademskem domu.

Danes je bila na Stadionu tudi odlično uspeša vaja za glavni dan kongresa, 30. julij.

Odhod slovenskega misijonarja na Kitajsko

V cerkvi Srca Jezusovega v Ljubljani se je včeraj popoldne ob 5 vršila poslovilna slovesnost odhoda misijonarja g. Jožeta Casla iz Misijonske družbe sv. Vincenca Pavelskega v misijone na Kitajsko. Gospod misijonar odhaja danes v Pariz, odkoder odide na pomoč svojim slovenskim redovnim sobratom na Kitajsko.

Kljub vojni vihri na Kitajskem se g. misijonar ne straši nastopiti pot tjakaj, da bi reševal duše, kajti menda še nikoli poprej ni bilo misijonsko polje tako pripravljeno za žetev kakor prav danes.

V cerkvi Srca Jezusovega je imel poslovilni govor pred g. Jože Gregor. Predočil je misijonarjevo doseženo pripravo za misijone. Gospod Casl je deloval po svoji novi maši dve leti na našem jugu v Kosovski Mitrovici. Tam je hodil za razkropljenimi katoličani obsežne župnije in se v napornem dušnopastirskem delovanju pripravil za misijone. Odhaja iz Slovenije, da ponese luč Kristusovo med pagane. Njegovi znanci in tudi drugi mu obljubljajo spomin in pomoč pri njegovem misijonskem delu.

Slovesnost v Zeleni jami v Ljubljani

V javni kapeli ob zavetišču v Zeleni jami so na včerajšnjo nedeljo obhajali praznik patrona kapele sv. Vincenca Pavelskega. Zjutraj pri prvi sv. maši sta bila slovesno blagoslovljena dva cerkvena mladinska prapora, ki se bosta prvič javno pokazala pri »Igrah o kraljestvu božjem« na Stadionu. Mladina Zelene jame se prav marljivo udeležuje vaj za to igro, pri kateri tvori svojo skupino 90 članov, dečkov in deklet. Vsi bodo imeli enotno zeleno obleko. V tem enotnem kroju so danes prvič nastopili pri blagoslovitvi praporčkov, in sicer 40 dečkov v zelenih hlačkah, belih srcah in zelenih kravatah ter 50 deklet v popolnoma zeleni obleki in belih predpasnikih in so prinesli svoja dva praporčka v kapelo sv. Vincenca ob zavetišču k razviti v blagoslovitvi. Prapora, ki ju je umetniško izdelala po načrtih akad. slikarja g. prof. Kregarja trdnja Dervovšek, predstavlja Srce Jezusovo in Ime Marijino z napisom Zelena jama. Blagoslovil ju je g. župnik V. Kragl, govor o pomenu praporov za krščansko mladino Zelene jame pa je imel g. misijonar M. Contala. Ob 8 je bila sv. maša in govor o sv. Vincenciju, očetu sirot; zvečer ob 8 uri pa slavnostni govor in pete litanije.

Mariborski drobiž

Maribor, 23. julija.

Minister Snaj v Mariboru. Danes zjutraj je prispel v Maribor minister brez listnice g. Franc Snaj. V Mariboru so ga sprejeli tukajšnji njegovi politični prijatelji; še dopoldne se je g. minister odpeljal v Konjice.

Končno — dež. Ze dolgo let menda niso Mariborčani in okoličani s takšno hvaležnostjo sprejeli dežja, kakor danes. Iz nezmožne vročine — saj je vroči val, ki je nekaj dni moral naše kraje, dvignil toplomer včeraj popoldne na 35 stopinj v senci — so se prebudili danes zjutraj v prijetnem hladu. Zunan je padal poveljen dežek, nebo je bilo prepreženo s sivimi nizkimi oblaki in četudi je dež dopoldne prenehal, vendar je hlad ostal, oblačnost pa obeta, da bo dežja še več. Četudi je deževalo več ur, je bilo to za izsušeno in razpokano zemljo le neznatna malenkost. Treba bo izdatnega, večdnega deževja, da se bo žejna zemlja napojila.

Zegnanje pri Magdaleni. Največja mariborska župnija — sv. Magdalena je praznovala včeraj god svoje farne patronke. Zunanji cerkveni praznik pa je bil danes ter se je obhajal s tradicionalno slovesnostjo. Zjutraj ob 9 je bila slovesna procesija, katere se je udeležilo mnogo vernikov.

Zetev smrti. V bolnišnici je umrla 41 letna Marija Ledinek; v Slovenski ulici 40 je umrla v visoki starosti 83 let Barbara Loinšek. Naj počivata v miru!

Ciganka s polnim žepom zlatnine. Orožniki v Slovenj Gradcu so aretirali 33 letno ciganko Amalijo Pestner, ki je v neki trgovini pri zamenavi 20 dinarskega novca ukradla še kovance za 50 dinarjev. Ob priliki aretacije so našli v cigankinem žepu celo pest raznovrstne zlatnine, tako prstane, uhane, verižice itd. Ciganka se je kot pevka klatila po raznih naših mestih, med drugimi je bila tudi v Mariboru, pa je verjetno to zlatnino spotoma pokradla.

Dvoje koles sta bili ukradeni včeraj. Delavcu Ivanu Mlakarju iz Maribora je bilo ukradeno njegovo kolo pred gostilno Krajno na Pesnici, dijaku Eriku Puharju pa je tat izmaknil kolo pred glavnim kolodvorom.

Obziren tat. Šivilja Angela Koprivnik je prijavila policiji, da ji je nekdo ukradel 500 din. Tat pa je bil obziren, ker je hranila doma v pločevinasti škafli 2400 din, od tega pa ji je nekdo vzel le 500 din, ostanek pa je pustil.

Požar je izbruhnil v Zgor. Dobrenju na hišici Viktorja Lubi. Ogenj je leseno hišico vpepeljal do tal, zgorel je tudi čebelnjak s čebelami. Na pomoč so prihiteli gasilci iz St. Ilje. Požar je povzročil slab dimnik.

Veliko afero, pri kateri je bilo oškodovanih več mariborskih trgovcev ter tudi trgovci v Puju, preiskuje mariborska policija. Pojavil se je v mestu eleganten tujec, ki se je z dobro ponarejenimi legitimacijami izdal za državnega uradnika, v resnici pa je zidar. Sleparja so aretirali, podrobnosti cele afero pa se v interesu preiskave držijo še v tajnosti.

Objave Mariborskega tedna

Kam na politične? Kam na dopust? To je vprašanje, na katero si težko odgovorijo, kdor bi si želel od svojega odhaja čim več in čim ceneje. Kdor pa hoče združiti zabavo s poukom, veselo družbo z izleti v samoto, kopanje v najlepšem kopališču na Mariborskem otoku s planinstvom ter uživati pri tem še najboljša vina in najslajše sadje, ta ve, da mu more nuditi vse to samo obisk Maribora za časa letošnjega VIII. Mariborskega tedna od 5. do 13. avgusta. To je največja gospodarska in kulturna prireditev v slovenskem Podravju.

Velike tatvine koles in drugo...

Julija je bilo ukradenih že 33 koles. — Za gasilce je pobiral darove.

Ljubljana, 23. julija.

V dnevih julijske vročine bi si človek mislil, da bodo tatovi po mestu mirovali, da bodo odšli na deželo v razna letovišča in kopališča; toda prav v najhujši vročini so bili zlasti kolesarski tatovi zelo podjetni in kradli so povsod kolesa. Vlomilec velikega formata so sicer zapustili Ljubljano in so odšli na morje. Kolesarski tatovi pa so do 22. t. m. v mestu že pokradli 33 koles, nekatere dneve kar po 4 in 5 koles. Spravili so se osobito na kolesa, ki so bila prislonjena na zid Ljudske kuhinje, celo izpred justične palače je nekdo odpeljal moško kolo, ker ga je lastnik prislonil kar ob zid, ko ni hotel plačati skromne nagrade čuvaju koles. Bil je stiskac. Namesto pol dinarja, pa je bil zato ob 1000 din. Policija marljivo zasleduje tatove, ki pa navadno kolesa popolnoma prebarvajo in razderejo. Imajo svoje tajne popravilnice. Vsa, julija pokradena kolesa, večidel nova, so bila vredna nad 30.000 din. Zadnji čas je bilo izpred splošne bolnišnice odpeljano 1500 dinarjev vredno kolo znamke »Tatun«, last Karla Kuntare. Ribič Terezijo v Novih Jaršah je bilo ukradeno 900 din vredno žensko kolo znamke »Titanic«.

Tatvine na prostih kopališčih so letos prav redke. Na Špič in ob Gruberjevem prekopu je policiješko preprečeno kopanje. Vendar se tuintam pojavljajo kakšne kopalec. Mirku Adamcu je bila ukradena rjava, usnjata listnica z raznimi dokumenti in prometno kolesarsko knjižico ter 40 din gotovine, ko se je kopal ob Gruberjevem prekopu.

Policijske oblasti se zanimajo za operno pevko Ireno Fux, tujo državljanko, ki ji je notranje ministarstvo ukinilo nadaljnje bivanje v naši državi. Kje je Lovrene Vinšek, doma iz Tunje pri Kamniku? Je nekoliko slaboumen. Iščejo ga že od 13. t. m. Klati se najbrž okrog. Omenjeni dan je odšel z doma iz Šmarja pri Krškem v bolnišnico usmiljenih bratov v Kandiji pri Novem mestu. Iz bolnišnice je pobegnil.

Pleskarski vajenec Ciril Petan, stanujoč v Lohar pri Trbovljah, star 16 let, je že 9. t. m. pobegnil od svojega mojstra z 12 letno deklico Marijo Mešičevo iz Trbovlj. Pravijo, da ni izključeno, da sta oba izvršila samomor.

Prav zanimivo je poročilo policijske uprave o izgubljenih in najdenih rečeh za mesec junij. Izgubljenih je bilo 11 denarnic odnosno listnic za skupno vsoto 2686 din. Razne osebe so dalje izgubile 6 kosov različne zlatnine, zapeljnice, broše in zlate ure. Izgubljenih je dalje prav mnogo različnih predmetov. Nekdo je n. pr. celo izgubil rjavo, staro aktovko, v kateri je bila 1.20 kg težka salama. — Pošteni najditelji pa so junija prinesli na policijo 820 din najdenega denarja. Prav zanimivo razmerje med izgubljenimi in najdenimi denarjem! Najdeno je bilo rezervno avto-kolo, dalje 3 moška kolesa, fotoaparat, celo umetno zobje in nekaj zlatnine. Nekdo je našel celo 5 šolskih knjig za I. gimnazijski razred.

Za gasilski kongres so priprave v polnem teku. Iz Slovenije se bo po dosežanih dispozicijah udeležilo velikega gasilskega kongresa dobrih 95% gasilcev, včlanjenih pri raznih gasilskih četah. Nekateri čete se udeležijo kongresa korporativno z vsem članstvom. Po mestu je te dni neki človek pobiral darove za gasilsko četo v Velikih Laščah. Prijeli so ga. Človek je kazal nabiralno polo in se izgovarjal, da ga je tajnik gasilske čete pooblastil v pobiranje darov. Izkazalo se je, da se je človek lagal. Sam je napravil nabiralno polo in pritisnil gasilsko štampiljko. Kako je prišel do

nje, še ni pojasnjeno. V Ljubljani je v dveh dneh nabral 154 din. Od tega zneska je 80 din zapil.

Včeraj ob 19 so se trije vinjeni delavci: Stanek Zbogor, Lojze Kastelic in Stefan Škrl spri pred Kolenčevu gostilno v Kavšovi ulici v Spodnji Šiški. Nato so se začeli pretepati. Policijsko poročilo veli, da so se hudo spoprijeli in so dajali povod, da se je občinstvo zgrajalo. Trije stražniki so besne pretepatce komaj ukrotili. Vsi so se potem složno spravili na stražnike in so jih obsipali z raznimi psovki. Delavcem so zaplenili 850 din gotovine. Delavci so bili danes zjutraj najprej policijsko kaznovani na večjo denarno globo, ki so jo kar takoj inkasirali iz zaplenjenega denarja. Imeli pa bodo sitnosti še na sodišču, ko jih bo prijel znameniti § 128. k. z.

Razstava o komunistični propagandi v Španiji

Za dneve ob kongresu Kristusa Kralja bo odprta razstava, ki bo zrcalo komunističnega nasilja v Španiji

Ljubljana, 23. julija.

Pridno teče marljivim delavcem tam v dvorani Akademskoga doma na Miklošičevi cesti delo izpod rok. Urediti in razporediti morajo tvarino, ki bo pokazala obiskovalcem te razstave sredstva, metode in načela komunistične propagande v španski državljanski vojni. Po stenah so že zdaj pritrjeni veliki lepaki, pričvrščene pa so tudi izredno številne fotografije, ki kažejo, kaj vse je počel z nedolžnimi ljudmi, s cerkvami, z znamenitimi zavodi, s kipi in spomeniki rdeči bes, razpaljen, navdihovan in podpiran od mednarodnih destruktivnih, brezbožnih in prekukskih elementov.

Ogromno gradivo sta s krajev samih na to razstavo prinesla voditelja skupine, ki je zdaj prispela v Ljubljano, znana patra g. Ledit S. J. ter g. Pellegrino S. J., ki sta vse zbrala na kraju samem, v Španiji, ob koncu vojne. Poleg lepaka, reprodukcij, letaka, fotografij in faksimilov bodo razstavljena tudi številne propagandistične brošure, ki bodo razstavljene na večih mizah. Vse to gradivo bo opremljeno z napisi, ki bodo obiskovalcem ponazarjali razstavljeno.

Najvidnejši del na tej razstavi pa bodo prav gotovo predstavljali lepaki in fotografije. Lepaki so dvojne porenke in sestavljeni v dveh jezikih, v španskem in v ruskem. Španski letaki v prvi vrsti veljajo najakutnejši stvari, pozivu k obrambi. Tehnično so izdelani odlično, originalni so tudi po kompozicijskih zamislih; namenjeni so predvsem hrabrenju neoboroženega prebivalstva v zaledju, snubljenju novih borcev, pozivu k odporu do zadnjega. Opremljeni so s komunističnimi kriticami v smislu, da je boj republikanske Španije boj za svobodo naroda, boj za boljšo bodočnost otrok, za mir na svetu, za žetev itd. itd. Zanimiv je lepak, ki napoveduje govor znane Passionarije, dalje lepak, ki proslavlja devetnajstletnico ruske revolucije in lepaka, na katerih se komunisti norčujejo iz generala Franca. P. Ledit je sam zbral izredno številne originalne sovjetske lepake, ki so tehnično izdelani — razen nekaterih — mnogo slabše in primitivnejše. Veljajo pa predvsem bogokletnemu smešenju Kristusa, njegovih učencev, svetnikov ter duhovskega stanu in vernih. Odlikuje jih prav besen sarkazem, žolč in pomanjkanje smisla za slednjo dostojnost. Surovi so in

Varočajte Slovenski dom!

»N'mav čez izaro«

Za osirolele otroke obdelujejo polje kmetije iz okolice Banjaluke. Pred kratkim je bila tam prijeta ciganska tatinska družba, z njo vred pa tudi kmet Jovan Bojič, ki je ciganom pomagal. Ko je Bojičeva žena izvedela za to sramoto, se je obesila. Ker je moral Bojič v zapor, so ostali doma štirje mali otroci brez rednika. Sosedje se se pa te revščine usmiliili in sklenili, da bodo sami opravičali vsa dela na polju, dokler se Bojič ne vrne iz zapora, njihove žene pa bodo ta čas skrbele za otroke.

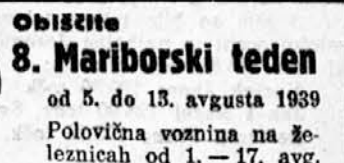
Z Goriške, Krasa in iz Istre

**Istrski Hrvatje
in šestdesetletnica dr. Mačka**

Prejšnjo nedeljo so z velikimi slovesnostmi praznovali v Zagrebu in po vsej Hrvaški 60 letnico, odkar se je rodil njihov sedanji politični

Bratrance je ubil zato, ker je šel preko nje gove njive Naim Žutković iz Zenice. Himlija Žutković si je izbral bližnjico in jo mahnil po stezi ki je vodila preko bratrančeve njive. Komaj pa ga je Naim zagledal, je stekel za njim in ga začel kľofutati. Nazadnje pa je potegnil še nož in z njim zadal Himliju več smrtnih ran.

Lastniki letos še nepregledanih vozil morajo imeti pri pregledu s seboj tudi obe prijavi polni

Velika gospodarska in kulturna revija
Industrija | Trgovina | Obrt | Kmetijstvo |
Velika tekstilna razstava | Tujako-
prometna razstava | Gostinstvo | Vinska po-
kušnja | Razstava narodnih vezenin | Na-
rodopisne razstave | Jubilejna gledališka
razstava | Skauteška razstava | Razstava
malih živali | Številne vsebinske razstave
Koncertne in gledališke prireditve | Sportne
prireditve | Veselični park na razstavišču itd.

5. - 6. avgusta festival slovenskih narod. običajev
Obiščite Mariborski otok, najlepše kopališče Jo-
žoslavlje! • Obiščite zeleno Pohorje in sončni

Predstojništvo mestne policije v Mariboru je objavilo, da bo redni polletni pregled motornih vozil, ki služijo javni uporabi, to je avtobusov, avtomobilov in tovornjakov, ki so namenjeni prevozu ljudi, takšneje in avtoizvoščkov ter vseh v letošnjem letu še nepregledanih motornih vozil, ki so registrirani pri predstojništvu mestne policije v Mariboru, dne 26. julija ob 15 na dvorišču mestnega avtomobilnega podjetja v Plinarniški ulici v Mariboru.

Vsak lastnik motornega vozila mora prineseti s seboj prometno knjižico, opremljeno s 100 dinovimi žetoni, drž. kolkom, takso za komisijaki pregled za vsa vozila avto 54 din, za vsako motorno kolo pa 27 dinov.

Vozila morajo biti očiščena in v uporabnem stanju. Pregledi se bodo vršili z vso strogostjo.

Lastniki letos še nepregledanih vozil morajo imeti pri pregledu s seboj tudi obe prijavni poli-

Zadnja preizkušnja pred težkimi mednarodnimi tekmami Telovadci in atleti ZFO gredo v Belgijo dobro pripravljeni

Danes popoldne ob štirih so prvenstveni telovadci in atleti Zveze fantovskih odsekov na Stadionu priredili zadnji propagandni nastop in hkrati tudi zadnje poizkusne tekme pred nastopom v Belgiji. Naše telovadce in atlete čaka v Belgiji v Liegeu težko delo in huda preizkušnja. V Liegeu se bo v dneh od 1. do 8. avgusta zbrala elita telovadcev in atletov mednarodne katoliške telovadne unije, ki ima svoj sedež v Liegeu. Tudi ZFO je članica te mednarodne unije in tudi ona, čeprav najmanjša med vsemi članicami, pošlje na tekme najboljših telovadcev svoje telovadce in svoje atlete. V Liegeu potuje v torek 1. avgusta 8 telovadcev in šest najboljših atletov. Prepričani smo, da bodo naši tekmovalci častno zastopali Jugoslavijo na teh tekmah v Belgiji in da bodo dosegli tudi prav lepe uspehe. Današnje zadnje poizkusne tekme nam dajo slutiti najboljši.

Stadion je v teh dneh živ od jutra do večera. Ta teden so vsako popoldne pridno trenirali atleti, ki so ves teden stanovali skupno v Ljubljani in skupaj drug drugemu pomagali pri treningu. Danes pa je bil Stadion zaseden že zgodaj zjutraj. Sporeda je toliko, da so se vsi komaj zvrstili. Popoldne ob desetih je bila glavna skušnja za »Igro o božjem kraljestvu«. Popoldne ob pol 2 so bili na mestu že pevci — bilo jih je okoli 600 — ki se tudi pripravljajo za veličastne dni ob priliki kongresa Kristusa Kralja. Popoldne ob štirih pa je bil spored za mladino, ki je vedno željna videti naše najboljši telovadce in atlete. Zanimanje za ta propagandni nastop je bilo izredno veliko. Pri nastopu niso ostali samo vsi pevci in gledalci, ki so bili na Stadionu že ob pol 2, ampak je ob začetku nastopa prišlo še mnogo drugih, ki so na vsak način še enkrat hoteli videti svoje telovadce in atlete.

Kmalu po četrti uri so izpod tribune prikorkali telovadci in atleti, navdušeno pozdravljeni od številnega občinstva. Po pozdravu so se telovadci in atleti takoj ločili. Vsak je šel k svojemu orodju. Telovadci so ostali ob tribuni sredi igrišča, atleti so se pa razkropili po vsem igrišču. Tekme so se pričele takoj, in sicer hkrati telovadci in atleti. Zanimanje občinstva je bilo porazdeljeno, le mlajši rod ima rajši atletske tekme. Te tekme so zanj bolj zanimive, ker so borbe med posameznimi tekmovalci vidnejše, kakor pri onih na orodju.

Telovadci

Telovadci so začeli na bradlji. Nastopila je kompletna mednarodna vrsta. Manjkal je edino Jeseničan Oskar Frankič, ki je bil nujno zadržan. Na bradlji so sodniki tekmovalce ocenili takole: 1. Natlačen Fric 19 točk; 2. Varšek Janez isto število točk; 3. Jezeršek Ivko 18,25. Izredno nerazporejen je bil danes Janež. Nič mu ni uspelo, čeprav ima na bradlji tako dobro vajo, da v ničemer ne zaostaja za prvima dvema.

Na krogih je bil najboljši Varšek Janez s 19,40 točkami; 2. Natlačen Fric 19,20; 3. Zelenik Franc 19. To so bile sposobnosti tekmovalcev najbolj izenačene.

V skoku čez konja je briljiral Janež Karel. V eleganci se ne more primerjati z njim nobeden. Dosegel je 19,80 točk. 2. Natlačen Fric 19,20; 3. Zelenik Franc 19 točk.

Tudi v poljubni prosti vaji občinstvo, ki zasleduje napredek naših telovadcev, že prav dobro pozna Janeža Karla. V svoji poljubni vaji je Janež pokazal tako lepe in dovršene premete in drže, da so mu sodniki z 19,80 upravičeno prisodili prvo mesto. Le za deset desetink točke je zaostajal za njim Jeseničan Natlačen. Prav lepo vajo je pokazal tudi Celjan Kokot Slavko. Začet je s premetom in napravil med vajo plojni skok, česar nismo videli pri nobenem telovadcu.

Pri vaji na konju z ročajem je Natlačen Fric še vedno nedosegljiv. Pokazal je toliko elegancije in izvedbi svoje vaje, da mu je občinstvo navdušeno ploskalo. Dosegel je 19,90 točk. Drugi je bil Varšek Janez z 19,10 točkami. Tretji pa Jezeršek Vinko z 18,40 točkami.

Na drugo so vsi telovadci razen Natlačen in Varška pokazali precejšnjo nesigurnost. Najboljši je bil Varšek, ki je izvedel zares lepo in tekočo vajo, ki jo je končal s krasnim saltom. Dosegel je 19,60 točk. Le malo je zaostajal za njim Natlačen Fric, ki ima 19,20 točk. Tretji pa je bil Zelenik z 18,40 točkami. Škoda, da se je vaja ponovila Janežu, ki je v izvedbi svoje vaje pokazal neverjetno težke prvine.

Kot zadnja točka je bila za telovadce tek na 100 m. Za vse telovadce je to najneprimljivejša disciplina. Po pravilih tekem, po katerih se bodo točkovali v mednarodnih tekmah v Belgiji, mora telovadec preteči 100 v dvanajstih sekundah, da doseže 20 točk. Najboljši je bil Natlačen, ki je dobil 19,25 točk. Drugi Kokot Slavko z 19 točkami, tretji pa Janež Karel z 18 točkami.

S tem so bile tekme telovadcev končane. V celotni oceni je najboljši Jeseničan Natlačen Fric, ki ima 135,65 točk. Slejdi:

Varšek Janez 130,50 točk, Ljubljana;
Janež Karel 128,90 točk, Sv. Helena;
Zelenik Franc 128,20 točk, Jesenice;

Kermavner Franc 121,60 točk, Kranj;
Jezeršek Ivko, 121 točk, Komenda;
Kokot Slavko 118,10 točk, Celje.

Atleti

Med tekmami telovadcev so bile hkrati tudi tekme atletov, ki se bodo udeležili mednarodnih atletskih tekem v Belgiji. Kakor smo že zgoraj omenili, gre v Belgijo le šest atletov. Tem atletom pa se danes pri poizkusnih tekmah pridružili še nekateri tovariši. Doseženi rezultati so prav zadovoljivi, nekateri celo odlični. Rezultati so bili naslednji:

Tek na 100 m: 1. Lončarič Rado 11,7, 2. Smolj Franc 12, 3. Filipič Ivan 12,4.

Met kroglice: 1. Klinar Janez 12,95, 2. Jeglič Franc 11,69, 3. Merala Rajko 11,38.

Skok s palice: 1. Zupančič Tone 3,10 m, 2. Klinar Janez 6,34 m, 3. Smolej Franc 0,4 Škoda, da ne gre v Belgijo tudi odlični Lončarič.

Skok v višino: 1. Filipič Ivan 160 cm, 2. Strupi Franc 155 cm, 3. Klinar Tone 150 cm.

Tek na 300 m: 1. Klinar Janez 37, 2. Skušek Marjan 37,1.

Skok s palice: 1. Zupančič Tone 3,10 m, 2. Klinar Tone 3 m, 3. Filipič Ivan 3 m. V tej točki je predenil član fantovskega odseka iz Višnje gore Zupančič, ki doslej še ni nikdar skakal.

Met diska: 1. Jeglič Franc 35,08, 2. Merala Rajko 35,60. Lepo napreduje Merala, ki je zaenkrat sicer še junior, vendar se prav dobro znajde tudi med svojimi starejšimi tovariši. Prepričani smo, da bomo z Meralo dobili enega najboljših slovenskih metalecev.

Tek na 1000 m: 1. Košir Zmago 2:37,5, 2. Potončnik Črto 2:49, 3. Hlebec Janež 2:58. Koširjev čas bi pomenil še pred dobrim mesecem nov državni rekord. Sedanji državni rekord pa ima z 2:34 Goršek Emil. Kot zaključek lahkoatletskega nastopa je bila še štafeta 4 x 100 m. Tekli sta dve štafeti. Čas zmagovalne štafete je bil 46,5 sekund.

Ob slovesu naših tekmovalcev — telovadcev in atletov — jim želimo pri težkih mednarodnih tekmah v Belgiji kar najlepše uspehe.

Tenis v Zagrebu

Pallada je premagal Kukuljeviča

V Zagrebu so se danes nadaljevale kvalifikacijske teniške tekme med štirimi našimi najboljšimi igralci. Obenem so pomenile te tekme tudi konec letošnjega državnega prvenstvenega tekmovalstva. Zaprte so najljepši vtis, ker so igralci pokazali, da bodo pri skorajšnjem srečanju z Nemci mogli častno zastopati jugoslovanski tenis. Po današnjih igrah in resnosti, ki so jo igralci pokazali, lahko pričakujemo od njih zelo mnogo.

Najprej sta nastopila Kukuljevič in Pallada. To srečanje je bilo zelo važno za oba. Kukuljevič je moral svoj zadnji uspeh v tujini dokazati tudi na domačih tleh, obenem pa potrditi upravičenost zahteve nekaterih odbornikov Teniške zveze, da pride v državno reprezentanco Kukuljevič namesto Mititca, toda to se mu danes ni posrečilo. Pallada, za katerega je večina mislila, da je v svoji igri že zdavnaj dosegel svoj vrhunec, je danes ponovno pokazal, da je za Punčecem in Mititičem naš najboljši igralec. V treh setih s 7:5, 6:0, 6:1 je prepričevalno premagal Kukuljeviča.

Kot druga dvojica sta nastopila Punčec in Mititič, naša najboljša igralca. Punčec je po izidu tekme sodeč zmagal zelo težko, vendar pa je na gledalce naredil vtis, da igra zelo lahko in da mu Mititič ne nudi prevelikega odpora. Ta tekma se je končala z izidom 6:2, 6:4, 4:6, 8:6 za Punčeca.

Po tekmi je trener Vissault na vprašanje, ali bo mogla jugoslovanska reprezentanca uspešno nastopiti proti Nemcem, izjavil, da bo Jugoslavija v boju z Nemci gotovo zmagala s 3:2, ker bo po njegovem mnenju Punčec dobil obe igri s posamezniki, tretjo točko pa bo Jugoslaviji prinesla ali igra v dvojici ali pa drugi posamezniki.

V Zagreb je prispelo obvestilo, da se bodo nemški teniški igralci pripeljali tja v torek popoldne.

Ljubljanska atletska podzveza sporoča: V reprezentanco za Celovec so določeni sledeči atleti: Bratovž, Račič, inž. Stepišnik, Klinar, Košir, Martini, Goršek, Pleteršek, Skušek, Nabernik. (Smerdel še ni končno določen). Inž. Stepišnik, Goršek, Pleteršek in event. Smerdel morajo sami preskrbeti potne liste, ostali atleti pa legitimacije, izstavljene po kakšni javni instituciji. — Ura odpotovanja v petek 28. t. m. bo objavljena potom časopisja pozneje.

Potovanje v Celovec! Jugoslovanska atletska reprezentanca odpotuje v petek 28. t. m. iz Ljubljane v Celovec na troybo Jugoslavija—Nemčija—Romunija. Vrača se v nedeljo. — V udobnem avtobusu je prostor še za 5—6 oseb ter se tozadevne prijave (z rojstnimi podatki) sprejemajo do srede 26. t. m. pri blagajni kavarne Evrope med 12—18 opoldne proti priložitvi kavicje 50 din. —

Sijajen uspeh jugoslovanskega nogometa v Celovcu:

Belgrad je igral z Dunajem 2:2

Celovec, 23. julija.
Pred časom se je Zagreb dogovoril za medmestno nogometno tekmo z reprezentanco Dunaja. Jugoslovanska nogometna zveza pa je iz znanih razlogov tekmo prepovedala, nato pa se je dogovoril za tekmo Belgrad. V Celovcu je za današnjo tekmo vladalo izredno zanimanje. Ze v predprodaji so bile razprodane vse vstopnice.

Kljub raznim komentarjem in kritikam, ki so obsojale postopek belgrajskih odločilnih faktorjev, češ da na tekmo pošiljajo igralce, ki so počivali in ki niso v formi, kljub kritikam, ki so obsojale sestavo belgrajskega moštva, so danes reprezentantje Belgrada še enkrat napravili ugledu jugoslovanskega nogometa v inozemstvu ogromno uslužno ter že kar čez teden zabrisali popolnoma, do kraja, neugodni dojem, ki ga je bila napravila zadnja Bskova katastrofa v Budimpešti v tekmi z Ujpeštom. Belgrad je igral z reprezentanco Dunaja neodločeno z 2:2, čeprav je bila reprezentanca Dunaja sestavljena od prvega do zadnjega moža iz igralcev, ki so sestavljali nogometno reprezentanco nekdanje Avstrije! To je uspeh, s katerim se dozdaj ne more pohvaliti zlepa, kdo, saj je zadnjič pred nedavnim, še močno švicarska

reprezentanca, ki zadnje čase koraka od uspeha do uspeha, morala odigrati na lastnih tleh tekmo z Dunajčani le neodločeno 0:0. Belgrajčani pa so sami igrali in to na avstrijskih tleh tekmo 2:2.

Moštvi sta nastopili v naslednjih postavah: Belgrad: Puhar, Stoilković, Lukić, Manola, Bročić, Djokić, Rakar, Petrović, Marjanović, Božović in Perlić.

Dunaj: Raftl, Sesta, Schmaus, Skoumal, Hofstädter, Wagner, Zischek, Stroch, Binder, Hanreiter in Pesser.

Belgrajčani so danes avstrijskemu občinstvu prikazali nogomet, s katerim so popolnoma opravičili sloves, ki ga je naš nogomet dobil zadnje čase v inozemstvu. Hiter, požrtvovalen, tehnično na višini je bil ta nogomet, z naglimi prenosi so igralci ogražali dunajska vrata. Točno podajanje, lep dribling in dobri strelji so želi obilo odobravanja pri občinstvu. Tudi Dunajčani so pokazali odlično staro, natančno in duhovito igro avstrijske šole. Belgrajčani so bili v tem boju enakopravni nasprotniki in so igrali neodločeno popolnoma zaslužno.

Za Belgrad pa sta dala gole Rakar in Petrović, za Dunaj pa Hanreiter in Stroch.

Športni drobiž iz inozemstva

V Milanu je bil velik boksarski večer, na katerem je bil največje presenečenje poraz Turilla. Rezultati so naslednji: Spoldi je premagal belgijskega prvaka De Winterja v osmih rundah po točkah, Cleto Locatelli in Venturi sta se v desetih rundah boksa neodločeno, Kid Frattini pa je premagal po točkah bivšega evropskega prvaka Turilla.

Eric Boon, britanski prvak v lahki kategoriji ne bo smel po zdravniški prepovedi boksat čela dva meseca, ker si je nalomil kost na desni roki v boju z Wickwacom.

V tekmi za Davisov pokal v ameriški zoni je prišlo do srečanja med teniškim reprezentancama med Kubo in Kanado. V tekmovalju parov je proti pričakovanju zmagala kubanska dvojica Nodars-Ricardo na kandsko dvojico Pedrar-Pearson z 9:7, 4:6, 6:4, 4:6, 6:1.

V enajsti etapi Tour de France je zmagal na progi Montpellier-Marseille (212 km) Francoz Galatteau. Proga je prevozil v 6.30.55. Drugi je bil Clemens (isti čas), tretji Le Greve 6.31.55. Po enajsti etapi je splošni placement naslednji: 1. Vietto s časom 73.56.17; 2. Sylvere Maes 74.00.16; 3. Vlamaneck 74.03.03; 4. Vissers 74.06.12; 5. Lambrechts 74.03.37.

Praška Slavija bo 2. avgusta odigrala nočno tekmo s Hungarijo v Budimpešti.

Praška Sparta pa bo v avgustu odigrala v Nemčiji tri tekme in sicer: dne 13. avgusta v Berlinu.

Za naslov svetovnega prvaka se bosta po uradnem sporočilu srečala v boju sedanjí svetovni prvak črnc Henry Armstrong, »ubijalec mož«, ter Italijan Aldo Spoldi. Boj bo septembra meseca v Rimu. Spoldi in Armstrong sta se srečala že v New Yorku leta 1937. Takrat je zmagal Henry Armstrong samo po točkah.

Sport v zadnji minuti

»Peresnolabka kategorija« zdaj obhaja zmagoslavja na letošnji »Tour de France«. Dozdaj se drže v ospredju pri celotnem placementu ter pri zmagah v posameznih etapah te velike dirke sledeči »peresnolabki dirkači«: Vissers, ki je težak 65 kg, Sylvere Maes, ki ima 66 kg, Vietto s 65 kg, Gianello, ki ima 57 kg in Bailleux, ki ima 56 kg. Seveda pa ni pravila brez izjeme in tako je tudi tu Holanec Lambrechts, ki se je vrnil med dozdaj najuspešnejše dirkače, je težak 82 kg.

Captain George Eyston je v Brooklynu postavil nov svetovni rekord na avtomobilu serije brez kompresorja z vozilom Bentley 4 lit. 250 »Stream Line«, štirisedežni. Eyston je vozil z brzino 184 km 400 m na uro pod kontrolo Royal A. C.

Znani boksar Peter Kane se bo 5. avgusta pomeril s Pierrejem Louisom. Zdal pa je National Sporting Club pozval Petra Kaneja, naj takoj po tem boju, ki bo v Monte Carlu, izzove na boj za svetovno prvenstvo v petelinji kategoriji dosedanjega prvaka Sixta Escobarja.

Krajišnik (Banjaluka) — ŽAK (Subotica) 3:1

Banja Luka, 23. julija. V Banja Luki je bila danes odigrana med Krajišnikom in ŽAK-om iz Subotice prva kvalifikacijska tekma. Krajišniku se je posrečilo premagati ŽAK-a s 3:1. Prihodnjo nedeljo bo med tema dvema kluboma povračilna tekma v Subotici.

Zvezdne kolesarske dirke v Celju

Celje, 23. julija.

Danes je bila prirejena 17. kolesarska zvezdna dirka v Celju, in sicer na proгах Ljubljana—Celje, Maribor—Celje, Slovenji Gradec—Celje, Kranj—Celje in Celje—St. Peter—Celje. Obenem je Klub slovenskih kolesarjev v Celju priredil medklubsko damsko dirko na progi Celje—Petrovče—Celje. Proga je bila dobra, čeprav je Mariborčane, Slovegradčane in Kranjce močil dež.

Rezultati so sledeči:
Ljubljana—Celje (74 km) je startalo 10. na cilj prišlo 7 dirkačev. Prvi Peternel Janez (Hermes) 2:22 2/5; drugi Franc Kogoi (Edinstvo) 2:22 3/5; tretji Jože Gregorič (Edinstvo) 2:22 4/5.

Maribor—Celje (60 1/2 km). Startalo 7. na cilj došlo 5 dirkačev. Prvi Karl Sodec (Maraton) 1:57.40; drugi Lukac Avg. (Tekstilni) 2:03.28 2/5; tretji Grmek Anton (Tekstilni) 2:03.29.

Slovenji Gradec—Celje (51 km). Startali so štirje, na cilj dospela dva dirkača. Prvi Pogorelec Ivan (Mislina) 1:44; drugi Kočan Anton (Korotan) 1:44.1.

Kranj—Celje (80 km). Startalo 6. na cilj prišlo 5 dirkačev. Prvi Brtoncel: Anton 2:44; drugi Kresovič Vinko 2:54.1; tretji Bratun Franc 2:54.3; četrti Kolar Frano 2:54.4, vsi člani I. gorenjskega Motokluba v Kranju.

Celje—St. Peter—Celje (26 km). Izven konkurence je startal član belgrajske Jugoslavije Aleksander Popov, ki je privozil na cilj s časom 44:27. Glavna skupina (startali so 4. na cilj prišli 3): Prvi Jernej Oto 44:25; drugi Planinšek Jože 44:25 1/5; tretji Spajzer Jože 44:26. — Skupina novincev (na cilj so prispeli vsi 4 dirkači): prvi Juder Franc 44:27 1/5, drugi Čilenšek Franc 44:27 2/5, tretji Puki Vili 44:27 3/5.

Medklubsko damska dirka na progi Celje—St. Peter—Celje (11 km). Startali sta dve tekmovalki in prispeli na cilj: Prva Zupanec Matilda (Klub slov. kol. Celje) 28, druga Frič Berta (Edinstvo, Ljubljana) 28 1/5.

Po dirki so sestavili v gostilni »pri Angelu« odsek Slovenskih kolesarskih podvez. Ob tej priliki je delegat Koroške podveze g. Haus izročil številne spominske diplome dirkačem in funkcionarjem, ki so se udeležili dirke ob priliki Canjkove proslave v Slovenjem Gradcu. Delegati podvez so sklenili, da bo tekmovalje glavne skupine za kolesarsko prvenstvo Slovenije na progi Ljubljana—Maribor, tekmovalje juniorske skupine pa na progi Celje—Ljubljana. Ta sestanek bo gotovo pripomogel k čim tesnejšemu sodelovanju kolesarskih podvez v Sloveniji.

Naročnikom in prijateljem ponedeljskega »Slovenskega doma«

V prihodnji ponedeljski številki, 31. julija, bomo začeli objavljati nadvse zanimiv in napet ilustriran listek »Beg iz tujske legije«. V njem popisuje svoje pestre in briske dogodovščine v tujki legiji mlad slovenski fant, ki sta ga romantika in nepremišljenost s sedemnajstimi leti gnali v Afriko in legijo. Je to prvi daljši prikaz pisanega legionarskega življenja v slovenščini. Listek bomo objavljali tudi v ponedeljski številki, ker smo prepričani, da bo napeto in izredno zanimivo zgodbo rad bral tudi tisti, ki dozdaj ni bil redni naročnik našega lista. V vrsti naših ilustriranih romanov, ki so bili deležni toliko zanimanja pri naših bralcih, bodo dogodivščine mladega legionarja Lojzeta Pajlerja nedvomno najzanimivejša zgodba, katere privlačnost in čar še povečuje dejstvo, da je resnica in do zadnje črke doživeta.

Ce vam je do izrednega užitka ob našem podlistku, ne odlašajte in naročite poleg ponedeljske izdaje še redno izdajo »Slovenskega doma«, kar vas bo veljalo samo 12 din na mesec.

OBCINA ŠT. VID NAD LJUBLJANO v žalosti naznanja, da je umrl
občinski odbornik, gospod

Kremžar Ivan

posestnik v Št. Vidu št. 6

Pogreb pokojnega bo danes, v ponedeljek 24. julija ob 9 dopoldne iz hiše žalosti, v Št. Vidu št. 6.

Občina bo ohranila pokojnega v častnem in trajnem spominu!

Št. Vid nad Ljubljano, 24. julija 1939.

Karel Erjavec, župan.

V globoki žalosti sporočamo, da je danes odšel v boljše življenje gospod

Franc Kanc

posestnik v Radomljah

Pogreb nepozabnega pokojnika bo v Radomljah v torek, dne 25. julija ob 10 dopoldne.

Radomlje, dne 23. julija 1939.

Fani, žena. — Alojz in dr. Pavel, brata — ter ostalo sorodstvo.